

D.SH.YAVMUTOV

IQTISODIY GEOGRAFIYA ASOSLARI

O'quv qo'llanma

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI

D.SH.YAVMUTOV

**IQTISODIY GEOGRAFIYA
ASOSLARI**

O'quv qo'llanma

“Durdona” nashriyoti
Buxoro – 2024

UO'K 338:91(075.8)

65.04ya73

Y 19

Yavmutov, D.SH.

Iqtisodiy geografiya asoslari [Matn] : o'quv qo'llanma / D.SH. Yavmutov; muharrir A. Qalandarov; tuzuvchi D.SH. Yavmutov; tarjimon D.SH. Yavmutov.

– Buxoro: Sadriiddin Salim Buxoriy, 2024. – 124 b.

KBK 65.04ya73

O'quv qo'llanmada iqtisodiy geografiya fanining ob'ekti va predmeti, asosiy tushunchalari, tarixiy shakllanishi va tarkibiy tuzilishi, tabiatdan foydalanish, aholi, siyosiy geografiya hamda ushbu fanning O'zbekistonda rivojlanish xususiyatlari kabi mavzular bayon etilgan.

Kitob oliy o'quv yurtlarining talabalariga o'quv qo'llanma sifatida mo'ljallangan. Shuningdek, u magistr, aspirant hamda o'rta va maxsus maktablar o'qituvchilari uchun ham foydali bo'lishi mumkin.

Taqrizchilar:

1. N.B.G'iyosova - Buxoro davlat universiteti Iqtisodiyot kafedrasida dotsenti, i.f.f.d (PhD).
2. A.A. Mavlonov - Buxoro davlat pedagogika instituti dotsenti, g.f.n.

**O'quv qo'llanma Buxoro davlat universitetining 2024-yil 3-fevraldagi 60-sonli buyrug'iga asosan nashr etishga ruxsat berildi.
Ro'yxatga olish raqami 60-9.**

ISBN 978-9910-682-16-2

D.SH.Yavmutov

SO'Z BOSHI

O'zbekiston Respublikasining ijtimoiy-itisodiy rivojlanishi, uning bozor munosabatlariga o'tishi iqtisodiy geografiyada ham tub o'zgarishlar bo'lishini talab etadi. Bu borada mazkur fanga tegishli asosiy ilmiy g'oya va tushunchalar, qonuniyatlar yangi siyosiy, ijtimoiy va iqtisodiy nuqtai nazardan tahlil etilishi, rivojlangan xorijiy mamlakatlarda ishlab chiqaruvchi kuchlarni hududiy tashkil qilish va ularni davlat tomonidan tartibga solib borish sohasida erishilgan ijobiy tajribalardan samarali foydalanish amaliy ahamiyat kasb etadi.

Shu munosabat bilan iqtisodiy geografiyada, odatdagidek faqat xaritani yoki cheksiz raqamlarni yodlab olish kifoya qilmaydi. Aksincha, ushbu fanga oid hududiy qonuniyatlarni, hodisa va voqealarning sabab-oqibatini aniqlash, baholash va ularni bashorat etish jamiyatimiz rivojlanishida faol qatnashish, unda o'ziga munosib o'ringa ega bo'lish muhimdir.

Iqtisodiyotning rivojlanishi faqat vaqt, ma'lum davrdagina sodir bo'libgina qolmay shu bilan birga u muayyan hududda ham o'z ifodasini topadi. Ayni vaqtda geografiyaning ajoyib va betakror, o'ziga xos fazilatlarini uning tadqiqot ob'ekti va tahlil qamrovini kengayib borishiga olib kelmoqda. An'anaviy iqtisodiy geografiya iqtisodiy va ijtimoiy geografiyaga aylandi, u esa, o'z navbatida, yanada mukammalroq ijtimoiy yoki inson, sotsial geografiya maqomini olmoqda. Bu o'rinda sotsial geografiyaning keng va tor (maxsus) ma'noga ega ekanligini ta'kidlash joiz. Tor ma'nodagi ijtimoiy geografiya yoki sotsial geografiya iqtisodiy va ijtimoiy geografiyaning uzviy bir qismi, keng ma'noda esa uning o'zginasidir. Masalaga bunday yondoshish, shubhasiz, fanning ichki rivojlanish qonuniyatlariga, integratsion salohiyatiga mos keladi va jahon andozalariga muvofiq bo'ladi.

Biroq geografik ob'ektning kengligi ayni paytda uning chuqur o'rganilishi va tahlil etilishini talab etadi; komplekslik tamoyili maqsad va vazifa doirasidagi ma'lum bir hodisa yoki voqelik atrofida amalga oshirilishi zarur. Aks holda geografiya faniga aloqador kamchilik yuz beradi, o'rganish darajasi past, quruq va sayoz bo'lib qoladi. Bunday illatlardan xoli bo'lish hozirgi zamon iqtisodiy geografiyasining muhim vazifasidir.

D.SH.YAVMUTOV
IQTISODIY GEOGRAFIYA
ASOSLARI

O'quv qo'llanma

Muharrir: A. Qalandarov
Texnik muharrir: G. Samiyeva
Musahhih: Sh. Qahhorov
Sahifalovchi: M. Bafoyeva

Nashriyot litsenziyasi AI № 178. 08.12.2010. Original-maketdan bosishga ruxsat etildi: 18.10.2024. Bichimi 60x84. Kegli 16 shponli. «Times New Roman» garn. Ofset bosma usulida bosildi. Ofset bosma qog'ozi. Bosma tobog'i 7,7. Adadi 100. Buyurtma №625.

“Sadriddin Salim Buxoriy” MCHJ
“Durdona” nashriyoti: Buxoro shahri Muhammad Iqbol ko'chasi, 11-uy.
Bahosi kelishilgan narxda.

“Sadriddin Salim Buxoriy” MCHJ bosmaxonasida chop etildi.
Buxoro shahri Muhammad Iqbol ko'chasi, 11-uy. Tel.: 0(365) 221-26-45

O'QUV ADABIYOTINING NASHR RUXSATNOMASI

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi Buxoro davlat universitetining
2024 yil "3" fevraldagi "60"-sonli buyrug'iga asosan

D.Sh. Yavmutov

(muallifning familiyasi, ismi-sharifi)

60412400- Agrobiznes va investitsion faoliyat

(ta'lim yo'nalishi (mutaxassisligi))

_____ning talabalari (o'quvchilari) uchun tavsiya
etilgan

Iqtisodiy geografiya asoslari

(o'quv adabiyotining nomi va turi: darslik, o'quv qo'llanma)

nomli o'quv qo'llanma

_____ga
O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi
tomonidan litsenziya berilgan nashriyotlarda nashr
etishga ruxsat berildi.

Ro'yxatga olish raqami

60-9

Rektor

A handwritten signature in blue ink, appearing to be "O. Xamidov", is written over a horizontal line.

O.Xamidov